

Márffy Ödön (1878-1959)

Como-i tó 1937-1940 között

(Tájkép csónakkal)

olaj, vászon 61x51 cm

Jelezve balra lent: Márffy Ödön

Irodalom:

- Körner Éva: Múteremlátogatás Márffy Ödönnél Múterem, 1958. 1. sz.
- Zolnay László: Márffy Ödön Budapest, 1966
- Passuth Krisztina: Márffy Ödön Budapest, 1978.
- Márffy Ödön emlékkiállítás Móra Ferenc Múzeum, 1996. (katalógus)
- Márffy Ödön emlékkiállítás 1998. Polgár Galéria, (Bevezetőt írta: Kratochwill Mimi.)

Kiállítva:

- Márffy Ödön gyűjteményes kiállítása Ernst Múzeum 1958. 98.tétel Tájkép csónakkal címen

Proveniencia:

- Egykor Kárász Géza tulajdonában

“Ami Szőnyinek Zebegény, Egrynek a Balaton, az Márffynak az olasz tóvidék a művészi kiteljesülés eszköze és ihletője.”

(Körner Éva: Múteremlátogatás Márffy Ödönnél Múterem, 1958.)

Márffy Ödön a harmincas évek második felétől, főképpen a negyvenes években gyakran időzött a Comó-i tónál. Felesége, Csinszka halála (1934) mélyen megrendítette a festőt, lassanként a közéleti szerepléstől is visszavonult, és lemondott a KUT-ban betöltött tízéves elnöki tisztségéről is (1938).

Márffy pályája elején, már a tízes évek előtt járt (1908) Olaszországban, Itália iránti rajongása kiderül a Firenzében tartózkodó jó barátának, Fülep Lajosnak írt leveleiből is. Ez a vonzódás végig megmaradt, de csak a Csinszkával kötött házasságát követően, (felesége birtokán a Szamóca utcában kezdte építeni műtermét és villáját), illetve saját festői karrierje támasztotta egzisztenciális biztonság elérése után, (nagysikerű amerikai kiállítás 1928) váltak lehetővé számára a rendszeres itáliai utazások.

Mínta az olasz tóvidék jelentette volna a művész számára a végre megtalált nagy *“motívumot”*, ahol *“magára talált a színek és a napfény világában”* (Genthon I.). A festői vidék élményeként teljesedett ki a magyar művészetben szinte páratlan kolorizmusa.

A harmincas évek sajátos tájfestészetét részben a Greshamkör alkotóinak Szőnyi, Bernáth, Berény munkái határozták meg, azonban egy tágabb stílári értelmezésben Márffy Ödön művészete is ide sorolható. Ez a festészet atmoszféricussága ellenére nem a látvány tiszta optikai leképzésére irányult, de nem is egy belső táj kivetítését jelentette. Ezek a

Márffy Ödön: Como-i tó partján (1940 körül)

tájképek sokkal inkább a festészet dicséretét zengték, és egyúttal a festés örömeit fejezték ki. Az alkotó a külső természetből indult ki, amelyből ihletet, élményt, hangulatot, inspirációt merített azért, hogy a festészetéről szerzett legjobb tudását rögzíthesse a vászonra.

Márffy Ödön egy 1926-ból származó önarcképén, mint öntudatos, virtuóz piktör a festészet fő attributumával, ecsettel a kezében fordult felénk. Ez a par excellence festői magatartás teljesedett ki a comó-i képek sorozatánál. A sokféle *“effektus”* használatával a tájábrázolás végső lehetőségeit mérítette ki. A színek, fények kavalkádjában a konkrét formák felbomlottak, mégis Márffy mesteri kompozicionális érzékével egyben tudta tartani a festményt. Ahogyan Körner Éva írta: *“Látomások ezek, bennük a művészi képzelet mindig összetalálkozik azzal a tárggyal, amelynek formáiban a legtökéletesebb fejeződhetik ki.”*

A Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában lévő (*Como-i tó* 1935-40 körül, és *Vitorlás az öbölben* 1940 körül) című képek sorába illeszkedik festményünk is. A képen csaknem felszívódnak a kontúrok, a művész néhány bravúros vonallal érzékelteti a mélykék vízen átlósan haladó, felülnézetben ábrázolt vitorlást, a kompozíció majdnem felét kitöltő dombvidéket és eget, valamint a parton álló emberpárt. A kékek, a meleg sárgák ragyognak, a vörösek izzanak, s fénnel átitatva szinte beleolvadnak a lebegően könnyed atmoszférába. Ember és természet panteisztikus egysége békével és örömmel tölti el a szemlélődőt.

Márffy a legritkább esetben látta el dátummal festményeit, stílári alapon a harmincas évek második felére datálható a mű.

K.A.